Súd:	Okresný súd Trenčín
Spisová značka:	PB-6C/83/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3722203412
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Dagmar Mišúnová
ECLI:	ECLI:SK:OSTN:2023:3722203412.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín, sudkyňou JUDr. Dagmar Mišúnovou, v spore žalobcov 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/X, C., 2/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/X, C., 3/ E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, H., 4/ A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, H., 5/ I. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX, C., všetci zastúpení JUDr. Michalom Matalom, advokátom so sídlom J. E. XX, K., proti žalovanej KOOPERTIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpenej JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom so sídlom Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 1/ 15.000,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 2/ 15.000,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 3/ 8.000,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 4/ 8.000,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 5/ 8.000,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

VI. Vo zvyšnej časti súd žalobu z a m i e t a .

VII. Žalobcovia 1/ až 5/ m a j ú voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania je žalovaná povinná zaplatiť žalobcom 1/ až 5/ do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podanou žalobou sa žalobcovia 1/ až 5/ domáhali uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu po 30.000,- Eur a žalobcom 3/ až 5/ sumu po 10.000,- Eur a náhrady trov konania. Uviedli, že dňa 26.07.2020 asi o 13:37 hod. došlo k tragickej dopravnej nehode, na ktorej následky zomrela matka žalobcov 1/ a 2/ a sestra žalobcov 3/ až 5/. Dopravnú nehodu spôsobil vodič F. J., ktorý v tom čase viedol motorové vozidlo značky SUZUKI SX4, ev. č. A., po ceste 1/61, smerom od Obce Sverepec, kde v úseku cesty v kilometri 161,9, na križovatke cesty číslo I/61 a cesty č. III/1948, v katastrálnom území obce Visolaje, okres A., pri odbočovaní z odbočovacieho jazdného pruhu vľavo na cestu č. III/1948, nedal prednosť v jazde oproti idúcemu motocyklu značky YAMAHA XT 660, evidenčného čísla C., vodiča L. M., ktorý prednou časťou motocykla narazil do pravej prednej časti jeho vozidla, pričom pri dopravnej nehode utrpel L. M. úrazovo - krvácavý šok v dôsledku drvivého poranenia panvy, ktoré spolu s ďalšími závažnými poraneniami pravej dolnej končatiny, brucha a hlavy, pričom na následky týchto zranení dňa 26.07.2020 o 14:30 hod. na mieste nehody zomrel a jeho spolujazdkyňa N. B. utrpela úrazovo -

krvácavý šok v dôsledku ťažkých poranení panvy a hrudníka s krvácaním do dutiny hrudnej, ktoré utrpela spolu s ostatnými ťažkými poraneniami dolnej končatiny, brucha a hlavy, pričom na následky týchto zranení dňa 26.07.2020 o 15:18 hod. zomrela. Vodič bol za tento svoj skutok právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T/5/2021 zo dňa 06.05.2021. Motorové vozidlo značky SUZUKI SX4, ev. č. A., ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, bolo v danom čase povinne zmluvne poistené u žalovanej. Povinnosť nahradiť škodu má teda nielen vodič motorového vozidla, ale aj žalovaná ako poisťovateľ. Následkom trestného činu vodiča F. J. bola bezprostredná a náhla smrť N. B., matky žalobcov 1/ a 2/ a sestry žalobcov 3/ až 5/. Konaním F. J. bolo neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv žalobcov, do ich súkromného a rodinného života. Pozostalí žalobcovia po nebohej N. B. citlivo vnímajú tento traumatizujúci dôsledok protiprávneho konania F. J. na ich rodinnom živote. Jej smrť prišla absolútne neočakávane a nepredvídateľne. Náhla smrť najbližšej osoby žalobcov šokovala a ochromila a do dnešného dňa sa nevedia zmieriť so stratou najbližšej osoby. V dôsledku straty milovanej matky a sestry je rodina ochudobnená o rodinný život a zdieľanie citov, lásky a radosti s ňou prežívaných. Strata blízkej osoby vyvoláva v žalobcoch pocity smútku, ľútosti, beznádeje a spôsobuje im psychické utrpenie. Rodinné vzťahy medzi žalobcami a nebohou N. B. boli veľmi dobré. Každá spomienka na matku resp. sestru vyvoláva v žalobcoch pocit beznádeje niečo zmeniť, ochromí ich na niekoľko dní a nevedia sa na nič sústrediť. Po tragédii prežívajú všetci členovia rodiny opodstatnenú traumu, zúfalstvo, smútok, citovú ujmu, úzkosť z trvalej straty blízkej osoby a nemožnosti ďalšieho spoločného života s blízkou osobou. Žalobcovia 1/ a 2/ v dôsledku úmrtia matky prišli o biologicky, emocionálne a rodinne najbližšiu osobu, ktorá je pre dieťa absolútne nenahraditeľná. Stratili akúkoľvek možnosť žiť v úplnej rodine a prežívať so svojou matkou profesijný život, zakladanie vlastnej rodiny. Došlo teda k zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Týmto činom došlo k neodčiniteľnej ujme a deštrukcii rodinných a vôbec interpersonálnych vzťahov. Žalobcom 1/ a 2/ sa po dopravnej nehode zmenil pokojný život, nevedia sa zmieriť so stratou matky, stále u nich pretrvávajú spomienky na nebohú matku. Žalobcovia 3/ až 5/ mali so svojou sestrou N. B. veľmi dobré vzťahy. Medzi súrodencami bol malý vekový rozdiel. Spoločne vyrastali a od detských čias trávili spolu veľa času a majú množstvo spoločných zážitkov. Žalobcovia 3/ až 5/ v dôsledku dopravnej nehody prišli o akúkoľvek možnosť žiť rodinným životom so svojou sestrou, najmä sa navštevovať, zdieľať radosti aj starosti, radiť sa, pomáhať si a pod. Po tragédii sa trápia, pretože sestra bola pre nich nenahraditeľnou osobou. Žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je preto v prípade tak intenzívneho zásahu do ich osobnostných práv, postačujúca. Neodstrániteľnosť a trvalosť následku, spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby, preto podľa názoru žalobcov opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. K žalobe žalobcovia priložili záznam z hľadania poisťovateľa podľa EVČ, rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 06.05.2021, č. k. 1T/5/2021 - 397, oznámenie o narodení žalobcu 1/ a oznámenie o narodení žalobcu 4/.

2. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že uplatnený nárok neuznáva, považuje ho za nepreukázaný, nedôvodný a premlčaný. K nehode a úmrtiu došlo dňa 26.07.2020. Teda tento moment je potrebné vyhodnotiť ako zásah do práv žalobcov, keď už v tomto momente mohli objektívne určiť rozsah poškodenia/zásahu, ako aj osobu, ktorá nesie zodpovednosť. K podaniu žaloby na súd došlo dňa 12.12.2022, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby stanovenej § 106 Občianskeho zákonníka. Žalovaná poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 666/2016, ktoré jednoznačne kvalifikuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej z dopravnej nehody ako škodu v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistené zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len ako „zákon č. 381/2001 Z. z.). Ďalej žalovaná poukázala na zásadné kritéria prijaté súdnou praxou, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Ide o intenzitu vzťahu žalobcov s nebohou, vek nebohej a pozostalých, existenčnú závislosť na nebohej, postoj pôvodcu (zavinenie, trestný postih, snaha o nápravu, ľútosť, náhradu škody, ospravedlnenie), dopad udalosti, majetkové pomery pôvodcu. Žalovaná poukázala aj na princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá má byť spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu a umožniť, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa, ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadosťučinenie pozostalých.

3. V replike žalobcovia uviedli, že nesúhlasia so vznesenou námietkou premlčania, keď nemajetková ujma je majetkovým právom s trojročnou premlčacou dobou (poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.11.2012, sp. zn. 2Cdo/194/2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.02.2020, sp. zn. 5Cdo/66/2019 a rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/123/2016). K vzťahom žalobcov s nebohou uviedli, že žalobcovia 1/ a 2/ žili od narodenia v spoločnej domácnosti len so svojou matkou. Otec žalobcov 1/ a 2/ nejavil o svoje deti záujem a v minulosti natrvalo opustil spoločnú domácnosť.

Z tohto dôvodu všetka starostlivosť o domácnosť bola na nebohej. Žalobcovia 1/ a 2/ mali s nebohou viaceré spoločné záujmy, a to najmä šport a rôzne výlety. Žalobca 1/ žil v čase tragickej dopravnej nehody s matkou, mal s ňou obzvlášť blízky vzťah, do dnešného dňa sa nevie vyrovnať so stratou blízkej osoby a trpí nechutenstvom a nespavosťou. Žalobca 2/ síce v čase tragickej nehody pracoval v Bratislave, ale bol v každodennom telefonickom kontakte s matkou a pravidelne každý víkend navštevoval ich spoločnú domácnosť v Topoľčanoch. Žalobca 2/ sa po tragickej nehode nevie vyrovnať so smrťou matky. Bezprostredne po tragédi mal nepríjemné následky a prejavy fyzické ako napr. nespavosť, žalúdočná neuróza a nesústredenosť. Nebohá mala so svojimi súrodencami veľmi dobré a blízke vzťahy, spoločne sa starali o rodičovský dom a keďže žili neďaleko od seba boli v častom osobnom kontakte. Spoločne sa stretávali a navzájom si pomáhali. N. B. spájala svojich súrodencov - žalobcov 3/ až 5/ ako aj celú svoju rodinu. Žalobca 3/ po rozvode žil so svojím synom, pričom s výchovou syna mu pomáhala nebohá. Žalobcovia 3/ až 5/ stratili spoľahlivú oporu, ktorá pri nich stála v dobrom i v zlom. Predstavovala pre nich veľkú autoritu a bola pre nich rešpektovanou a váženou osobou. Strata sestry bola pre nich šokom, ktorá u všetkých spôsobila bolesť a zármutok nad stratou milovanej osoby, ako aj pocit bezmocnosti niečo na tom zmeniť. Nebohá sestra im veľmi chýba a dodnes sa nevedia s jej stratou zmieriť.

4. Žalovaná na pojednávaní poukázala na finančnú motiváciu žalobcov, keď žalovali len poisťovňu, pričom žiadajú aplikovať inflačnú doložku. Nejde im teda len o finančnú satisfakciu, ale o získanie peňažných prostriedkov od finančne stabilného subjektu. Žiadala zistiť majetkové pomery vodiča F. J. a tieto zohľadniť pri priznaní finančnej satisfakcie.

5. Súd po vykonanom dokazovaní výsluchom žalobcov 1/ až 5/, svedkov I. M., G. O., P. F. a F. J., oboznámením záznamu z hľadania poisťovateľa podľa EVČ, rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 1T/5/2021 - 397 zo dňa 06.05.2021, uznesenia Krajského súdu v Trenčín č. k. 2T/o/58/2021 - 413 zo dňa 14.10.2021, oznámenia o narodení žalobcu 1/, oznámenia o narodení žalobcu 4/ vo veci rozhodol rozsudkom č.k.6C/83/2022-51 zo dňa 31.5.2023, ktorým žalovanú zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ každému po 15.000,- Eur a žalobcom 3/ až 5/ každému po 8.000,- Eur. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Proti citovanému rozsudku podali odvolanie obe strany sporu, v dôsledku ktorého uznesením č.k. 27Co/75/2023-83 zo dňa 26.10.2023 krajský súd citovaný rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uložil súdu prvej inštancie odstrániť zistené nedostatky v zmysle návrhu na doplnenie dokazovania žalovanou (pripojením si znaleckého posudku z trestného spisu), ktorého potreba vyplynula podľa žalovanej až po výsluchu vodiča F. J. na predmetnom pojednávaní, ktorý by mal preukazovať určitý podiel jeho spoluviny, zistenia z neho plynúce zachytiť v zápisnici, vytvoriť stranám dostatočný priestor na možnosť sa k týmto vyjadriť, prípadne vykonať ďalšie dokazovanie v závislosti od produkovaných návrhov stranami a zaoberať sa všetkými argumentami produkovanými stranami, o.i. namietanou individuálnosťou inštitútu náhrady nemajetkovej ujmy tak, aby bolo možné posúdiť adekvátnu primeranosť priznania výšky nemajetkovej ujmy u každého zo žalobcov adresne, nielen vzhľadom na citové väzby, ale aj na intenzitu a rozsah ich vzťahov práve v čase pred nehodou.

6. Súd pri viazanosti právnym názorom odvolacieho súdu doplnil dokazovanie oboznámením znaleckého posudku Ing. Juraja Lucu, znalca z odboru cestná doprava, č. 4/2020 zo dňa 30.8.2020 a zistil nasledovný skutkový stav veci:

7. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 06.05.2021, č. k. 1T/5/2021 - 397 v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín č.k. 2To/58/2021-413 zo dňa 14.10.2021 právoplatným a vykonateľným 14.10.2021 bol F. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/X, A. M. uznaný vinným, že dňa 26. júla 2020 asi o 13:37 hod. riadil osobné motorové vozidlo značky SUZUKI SX4, evidenčného čísla A., po ceste číslo I/61, smerom od R. L., kde v úseku cesty v kilometri 161.9, na križovatke cesty číslo I/61 a cesty č. III/1948, v katastrálnom území Obce Visolaje, okres Púchov, pri odbočovaní z odbočovacieho jazdného pruhu vľavo, na cestu č. III/1948, nedal prednosť v jazde oproti idúcemu motocyklu značky YAMAHA XT 660, evidenčného čísla C., vodiča L. M., ktorý prednou časťou motocykla narazil do pravej prednej časti jeho vozidla, pričom pri dopravnej nehode L. M. utrpel úrazovo-krvácavý šok v dôsledku drvivého poranenia panvy, ktoré utrpel spolu s ďalšími závažnými poraneniami pravej dolnej končatiny, brucha a hlavy, pričom na následky týchto zranení dňa 26.07.2020 o 14:30 hod. na mieste nehody zomrel, jeho spolujazdkyňa na motocykli, N. B. utrpela úrazovo-krvácavý šok v dôsledku ťažkých poranení panvy a hrudníka s krvácaním do dutiny hrudnej, ktoré utrpela spolu s ďalšími poraneniami pravej dolnej končatiny, brucha a hlavy, pričom na následky týchto zranení dňa 26.07.2020 o 15:18 hod.

na mieste nehody zomrela, a spolujazdkyňa vo vozidle obžalovaného F. J., G. M., utrpela zlomeninu 5. rebra v prednej pazušnej čiare vpravo a pomliaždenie hornej pery úst mierneho stupňa, čo si vyžiadalo lekárske ošetrenie a práceneschopnosť od 26.07.2020 v trvaní najviac päť týždňov s obmedzením v obvyklom spôsobe života od 26.07.2020 v trvaní najviac štyri týždne, spočívajúcom v bolestivosti zranení a v obmedzení pohyblivosti. Obžalovaný F. J. porušil ustanovenia § 19 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, v znení neskorších, teda - inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, - inému z nedbanlivosti ublížil na zdraví tým, že porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona, tým spáchal - prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. h) Tr. zák., - prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zák., za čo bol odsúdený na úhrnný trest domáceho väzenia v trvaní 3 (slovom: troch) rokov a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na 4 roky.

8. Svedok F. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XXX/X, A. M. na pojednávaní uviedol, že predmetnú udalosť veľmi ťažko znášal. Stále to má pred očami a nikomu to nepraje. Rodine sa ospravedlnil pred pojednávanou miestnosťou v čase, keď sa konalo trestné pojednávanie. Zároveň sa ospravedlnil aj v priebehu pojednávania s tým, že ho to veľmi mrzí a trápi. K majetkovým pomerom uviedol, že vlastní so súrodencami chalupu v Podskalí. Je starobným dôchodcom s dôchodkom (spolu s vdovským) cca 800,- Eur.

9. Žalobca 1/, syn zomrelej, na pojednávaní uviedol, že v danom čase žil s mamou v spoločnej domácnosti. Mal vtedy 25 rokov. Bol už zamestnaný. S mamou mali dobré vzťahy a od predmetnej udalosti išlo všetko „dole vodou“. Po predmetnej udalosti nebol schopný ísť von, ani do obchodu. Mal psychické problémy, musel jesť aj tabletky a pár mesiacov bol len doma. Lieky mu poslala obvodná lekárka po otcovi, nakoľko nebol schopný sa k nej ani dostaviť. Mama preňho znamenala všetko, každý deň boli spolu. Niekedy spolu aj varili. V rodine mali dobré vzťahy a všetci dobre vychádzali. Ona všetko organizovala (oslavy a pod.). Stretávala sa aj so súrodencami, po víkendoch grilovali a chodievali spolu aj k babke. Nemal vodičský preukaz, takže ho vozila mama. Keď mu udalosť oznámili policajti, všetko sa zmenilo. Ani milión eur by mu nevynahradil to, čo sa stalo. Odvtedy si nevie nájsť stabilnú prácu, pracuje len brigádne a užíva lieky. Niečo sa mu v hlave pomenilo, nevie to presne definovať. Odvtedy je iným človekom. Býva smutný a máva depresie. Trestné konanie nesledoval, keďže bol na liekoch. Všetko riešil jeho brat. Ospravedlnenie pána J. berie na vedomie, chápe, že to nechcel spraviť, aj mu je ho ľúto, ale aj tak je nahnevaný. V súčasnosti žalobca 1/ žije u svojho otca.

10. Žalobca 2/, syn zomrelej, na pojednávaní uviedol, že s mamou mal veľmi dobrý vzťah. V tom čase sa musel vrátiť z Bratislavy. Musel riešiť veci, ktoré bolo nutné vybaviť a postarať sa o brata. Po tejto udalosti bol nútený vrátiť sa z Bratislavy nastálo. Uviedol, že mame pomáhal vo všetkom, čo potrebovala. Keď hrával futbal, mama chodievala na každý zápas. V tom čase už nežil s mamou v spoločnej domácnosti. Zo spoločnej domácnosti odišiel v 22 rokoch do Bratislavy za prácou. Pravidelne však chodieval domov na víkendy. S otcom nemal taký vzťah, ako s mamou. Všetky veci komunikoval len s mamou. Na ňu sa mohol spoľahnúť a ona zase na neho. O udalosti sa dozvedel tak, že mu to zavolal brat. Bolo to strašné. Nevedel spávať. Doteraz má so spánkom problémy. Budí sa v noci. Predstavuje si, ako sa to stalo. Uviedol, že je veľmi ťažké sa s tým vyrovnať, pričom ani po 3 rokoch po udalosti s tým nie je vyrovnaný. Všetci súrodenci mali s mamou dobrý vzťah. Bola ich jediná sestra. Ona bola tou osobu, ktorá stmeľovala celú rodinu, organizovala opekačky, oslavy, grilovačky. Stretávali sa na Vianoce, na Veľkú noc, v lete často opekali. Všetci sa tiež stretávali na futbale. Od tejto udalosti sa už tak intenzívne nekontaktujú. Žalobca 2/ ďalej uviedol, že ospravedlnenia pána J., nemôže nazvať zadosťučinením. Volal mu jeho syn, nakoľko p. J. toho nebol schopný. A. J. sa ospravedlnil na trestnom pojednávaní, podal mu ruku, ospravedlnil sa. Jeho ospravedlnenie akceptuje, nakoľko je to jediné, čo môže spraviť.

11. Žalobca 3/, brat zomrelej, na pojednávaní uviedol, že so sestrou mal vynikajúci vzťah. Bola to jeho druhá mama. Chodievala k nemu každú nedeľu, aj vtedy mala prísť. Mala mu doniesť suchý chlieb pre zajacov. O jej smrti sa dozvedel na futbale. Odvtedy nemohol futbal ani pozerať. Až teraz môže opäť pozerať futbal. Žalobca 3/ nebol po smrti svojej sestry u lekára, ale chodil často medzi zvieratá, kone a pod., aby nebol psychicky na dne. Sestra mu vo všetkom pomáhala. Keď im zomrela mama, žalobca 3/ nevedel čo s domom. Sestra mu všetko pomáhala vybavovať. Pomáhala mu aj s výchovou syna. Chcela si ho aj osvojiť, ale nakoniec si ho žalobca 3/ nechal zveriť do starostlivosti, keďže je jeho otcom.

K žiadanej výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch uviedol, že sa so súrodencami na tejto sume dohodli. Uviedol, že sa nejedná o sumu malú, ale ani vysokú. Sestru mu to však už nevráti.

12. Žalobca 4/, brat zomrelej, na pojednávaní uviedol, že mal so sestrou vynikajúci vzťah. Neustále sa stretávali. Pracoval v Čechách, ale skutočne každý víkend boli spolu či už u nej, na chate, u jej priateľa, u žalobcovej priateľky, na futbale. Vozil jej syna D. na futbalové zápasy. Robili spoločne grilovačky a trávili spolu Silvestra. O smrti sestry sa dozvedel od staršieho brata. Žalobca 4/ sa vtedy po 25 rokoch opil. Musel to obdobie riešiť alkoholom, inak to nevedel zvládnuť. K lekárovi nešiel. Ďalej uviedol, že v ich živote nastali zmeny. Už sa so súrodencami po tejto udalosti toľko nestretávajú. Ostali len spomienky. Po smrti sestry už žalobca 4/ nechodí nikam, len je „strčený“ v záhrade. Berie ospravedlneniu p. J. na vedomie, ale život sestry mu to už nevráti.

13. Žalobca 5/, brat zomrelej, na pojednávaní uviedol, že so sestrou mal výborný vzťah. Bola to jeho jediná sestra. Stretávali sa pravidelne, napr. na futbale. Jeho syn bol brankár, jej syn útočník, takže ako keby spolu súperili, ktorý syn bude lepší. O udalosti sa dozvedel od syna. Chystali sa vtedy na futbal. Rozplakal sa a roztriasol. Stále to má pred očami. Niekedy si večer aj poplače. So sestrou bývali o ulicu od seba, takže boli skoro stále v kontakte. Stretávali sa aj v meste a na trhoch. Vedeli sa zabaviť. Odvtedy sa zmenil ich život. Ona bola stmeľovač rodiny. Organizovala všetky akcie. Teraz to už nie je také, už sa toľko nevídavajú. Ospravedlnenie od p. J. prijal, ale sestru mu to nevráti.

14. Svedkyňa I. M., kamarátka zomrelej, na pojednávaní uviedla, že v rodine boli veľmi dobre vzťahy. L. A. býval s nebohou v byte. D. pracoval mimo, ale chodieval domov na víkendy. Dobré vzťahy mala zomrelá aj s Denisovou priateľkou. So súrodencami sa zomrelá navštevovala. Chodili spolu opekať. Bola dobrá povaha, vychádzala s každým. Komu mohla, tomu pomáhala. Žalobcovia 1/ a 2/ to podľa svedkyne veľmi ťažké znášali. S D. svedkyňa často volávala a písala, s A. bola denno-denne. Veľmi ich to zložilo po psychickej stráne. Taktiež aj súrodencov - keď sa o tom dozvedeli, plakali. Bola to pre nich veľká strata.

15. Svedkyňa G. O., priateľka žalobcu 4/, na pojednávaní uviedla, že zomrelú poznala 15 rokov. Predtým ju poznala z videnia. Bola to klasicky dobre fungujúca rodina. Zomrelá mala výborné vzťahy so svojimi synmi - žalobcami 1/ a 2/. Žili v spoločnej domácnosti. Stratu matky/sestry zle znášali, bolo to pre nich ťažké. Hlavne pre A., ktorý mal s ňou veľmi blízky vzťah. Súrodenci mali dobré vzťahy, všetci sa vzájomne navštevovali.

16. Svedkyňa P. F., švagriná zomrelej, na pojednávaní uviedla, že zomrelá žalobcov l/ a 2/ podporovala ako vedela v ich záujmoch a koníčkoch. Viedla ich tou správnou životnou cestou. Čo sa týka zamestnania a osamostatnenia žalobcov 1/ a 2/, podporovala ich po všetkých stránkach. Aj keď sú dospelí, neustále mamu potrebujú. Uviedla, že všetci žalobcovia a svedkyňa sa so zomrelou stretávali pri rôznych príležitostiach, opekačkách, futbale a mali dobré vzťahy. Žalobcovia stratu veľmi zle znášali. U žalobcov 1/ a 2/ to spôsobilo traumy.

17. Zo záverov citovaného znaleckého posudku vyplýva, že podľa zistených výsledkov technicky prijateľná rýchlosť vozidla SUZUKI v okamihu zrážky bola asi 38,6 km/hod., technicky prijateľná rýchlosť motocykla YAMAHA v okamihu zrážky bola asi 77,0 km/hod. Ku zrážke došlo v jazdnom pruhu motocykla YAMAHA určenom pre jeho smer jazdy. Techniku jazdy motocyklistu, teda trajektóriu jeho pohybu a priebeh rýchlosti jazdy s motocyklom YAMAHA bolo možné analyzovať aj vyhodnotiť s veľkou presnosťou. Motocyklista rozpoznal nebezpečenstvo vyvolané neznámym spôsobom jazdy vodiča vozidla SUZUKI najneskoršie v čase asi 2,0 sekundy pred zrážkou, kedy jazdil s motocyklom rýchlosťou asi 101,0 km/hod., vo vzdialenosti asi 52,8 metrov pred miestom zrážky a vykonal opatrenie na zabránenie nehode havarijným spôsobom brzdenia oboma brzdami motocykla súčasne, dosiahnuteľným spomalením. Napriek tomu došlo ku zrážke s vozidlom SUZUKI nárazovou rýchlosťou asi 77,0 km/hod., pričom vozidlo SUZUKI malo nárazovú rýchlosť asi 38,6 km/hod. Z technického hľadiska bola skutočne zistená reakcia motocyklistu havarijným brzdením zjavne veľmi predčasná, pretože pri štandardnej trajektórii odbočovania vozidla SUZUKI by motocyklista mal možnosť po prvýkrát rozpoznať nebezpečenstvo od polohy a pohybu vozidla SUZUKI až v neskoršom čase asi 0,9 sekúnd pred zrážkou, pri vzájomnej vzdialenosti vozidiel iba asi 31,5 metrov. Až vtedy by totiž ľavý predný roh vozidla SUZUKI začal rozpoznateľne prechádzať do jazdného pruhu motocyklistu. Na mieste dopravnej nehody nezostali v priestore miesta nehody zanechané žiadne stopy, na základe ktorých by bolo možné

presnejšie vyhodnotiť techniku jazdy vodiča vozidla SUZUKI pred zrážkou. Nepoznáme teda priebeh rýchlosti ani trajektóriu pohybu vozidla SUZUKI do miesta zrážky, teda či napríklad pred zrážkou aj nebrzdil alebo zrýchľoval. V danom stupni poznania nebolo preto možné stanoviť a namodelovať priebeh jazdy vozidla SUZUKI úplne presne v určitom dlhšom dráhovom aj časovom intervale nehodového deja pred zrážkou. Presne známa je iba rýchlosť tohto vozidla a poloha v okamihu a mieste zrážky, teda asi 38,6 km/hod. a uhol natočenia asi 164,2 stupňa. Z technického hľadiska sú prijateľné všetky preskúmané alternatívy prípadovej štúdie priebehu rýchlosti vozidla SUZUKI do miesta zrážky v časovom intervale asi 2,0 sekundy pred zrážkou podľa začiatku normálnej reakcie motocyklistu. Vodič vozidla SUZUKI mohol spomaľovať z 50 – 60 km/hod. podľa vlastnej verzie, mohol jazdiť rovnomernou rýchlosťou asi 38,6 km/hod. ako v mieste zrážky, alebo mohol zrýchľovať z rýchlosti asi 24,2 km/hod. na 38,6 km/hod. v mieste zrážky, pri vzájomnej vzdialenosti asi 69,7 až 79,8 metrov podľa všetkých riešených alternatív prípadovej štúdie. Daná nehoda mala jedinú technickú príčinu: kolízny spôsob odbočovania vodiča vozidla SUZUKI vľavo do križovatky z hlavnej cesty na cestu vedľajšiu bol tým nesprávnym prvkom technickej príčiny nehody, ktorým bol nehodový dej vyvolaný a ktorý zároveň aj znemožnil vodičovi protiidúceho motocykla YAMAHA na hlavnej ceste zabrániť nehode nielen vo vzťahu ku skutočne zistenej rýchlosti jazdy motocyklistu asi 101 km/hod., ale aj vo vzťahu ku rýchlosti 90 km/hod. v danom úseku cesty dovolenej. Pokiaľ by správnej technike vedenia vodič vozidla SUZUKI v nevyhnutne potrebnej miere sledoval najmä dopravnú situáciu v jazdnom pruhu protiidúcich vozidiel a túto aj priebežne vyhodnocoval, určite mal možnosť rozpoznať nebezpečenstvo najneskoršie v rovnakom čase asi 2,0 sekundy pred zrážkou ako motocyklista, kedy ešte s vozidlom SUZUKI jazdil v priamom smere cesty a zistená vzájomná pozdĺžna vzdialenosť medzi vozidlom SUZUKI a motocyklistu bola dlhá asi 69,7 až 79,8 metrov. Vodič vozidla SUZUKI by teda nehode zabránil iba vtedy, keby so svojim vozidlom vôbec nevykonal manéver odbočovania vľavo na vedľajšiu cestu, cez koridor pohybu protiidúceho motocyklistu jazdiaceho vo svojom jazdnom pruhu po hlavnej ceste v priamom smere. Vodič vozidla SUZUKI mal možnosť rozpoznať nebezpečenstvo v čase najmenej 2,0 sekundy až 3,8 sekundy pred zrážkou, pri vzájomnej vzdialenosti vozidiel 69,7 metrov až 155,0 metrov v pozdĺžnom smere vozovky. Jediným 100 % spôsobom zabránenia nehode by bolo zastavenie motocykla YAMAHA pred miestom zrážky s vozidlom SUZUKI, teda priestorovým spôsobom. Z danej rýchlosti jazdy motocykla YAMAHA asi 101,0 km/hod. by tak bolo možné vykonať iba skoršou reakciou motocyklistu asi o 1,1 sekundy oproti skutočnému priebehu nehody, a to havarijným spôsobom brzdenia – plným dosiahnuteľným spomalením. Vzhľadom k tomu, že motocyklista už aj pri skutočnom priebehu nehody zareagoval na nebezpečenstvo predčasne, z technického hľadiska nemal možnosť rozpoznať nebezpečenstvo od vozidla SUZUKI ešte aj v potrebnom skoršom čase. Ku nehode by nedošlo ani v prípade, keby v mieste a čase začiatku svojej skutočnej reakcie brzdením jazdil motocyklista rýchlosťou najviac asi 76 km/hod. V prípade, že by v rovnakom mieste jazdil dovolenou rýchlosťou 90 km/hod., tak by nehode nezabránil, do vozidla SUZUKI by však narazil nižšou rýchlosťou asi 56,4 km/hod. oproti asi 77,0 km/hod. pri skutočnom priebehu. Podľa zistených výsledkov vodič motocykla YAMAHA zareagoval na nebezpečenstvo predčasne, teda skoršie ako by to mohol rozpoznať pri štandardnej trajektórii odbočovania vozidla SUZUKI, teda zo stredu a na konci odbočovacieho pruhu vľavo. Motocyklista však toto vykonal na základe svojho vlastného veľmi pozorného vnímania nebezpečných signálov od neznámej technicky jazdy vozidla SUZUKI, teda už podľa jeho nebezpečnej polohy v priečnom smere cesty, trajektórie pohybu i priebehu rýchlosti, výnimočne a málo pravdepodobne iba podľa samotného zapnutého ľavého smerového svietidla. Zákrutu priľahlú pred miestom nehody bolo možné s jednostopovým vozidlom ovládaným mierne skúseným vodičom bezpečne prejsť nielen zistenou rýchlosťou asi 101 km/hod. ale až rýchlosťou 140 km/hod. Zistená rýchlosť jazdy motocyklistu asi 101,0 km/hod. bola odvodená z dĺžky a markantov zanechanej brzdnej stopy, jedná sa teda o rýchlosť na začiatku nábehu havarijného brzdenia motocykla, resp. na konci úseku normálnej reakčnej doby motocyklistu. Z technického hľadiska preto nie je možné úplne vylúčiť ešte aj určitú vyššiu rýchlosť ako 101,0 km/hod. pohybu motocykla v úsekoch jeho jazdy predtým. Pre nedostatok podkladov však toto už nie je možné technicky vyhodnotiť.

18. Žalovaná na pojednávaní uviedla, že nespochybňuje zodpovednosť vodiča SUZUKI. Poukázala na skutočnosť, že vodič motocykla išiel vyššou rýchlosťou, ako ktorá je povolená v úseku, kde došlo k dopravnej nehode. Poukázala tiež na závery znaleckého posudku Ing. Lucu č. 4/2020, a to konkrétne písmeno a/, c/, d/, kde na strane 59 v písmene a/ druhá veta, sa konštatuje, že motocyklista išiel rýchlosťou 101 km/h, pričom mal dostatočný čas 2 sekundy pred zrážkou, aby zabránil nehode. Ďalej na písm. c/ citovaného znaleckého posudku, strana 61 posledná veta, kde sa konštatuje, že síce, ak by išiel dovolenou rýchlosťou 90 km/hod., tak by nehode nezabránil, ale do vozidla SUZUKI by narazil

nižšou rýchlosťou asi 56,4 km/hod. oproti asi 77 km/hod. pri skutočnom priebehu. Ďalej na písm. d/ záverov znaleckého posudku, strana 61 predposledný odsek, ktorý začína slovom „Zákrutu“. Ak by vodič motocykla išiel menšou rýchlosťou, nemuselo by dôjsť k fatálnym zraneniam - k úmrtiu. Ustanovenie § 16 ods. 5 cestného zákona stanovuje, že vodič je povinný prispôsobiť rýchlosť svojim skúsenostiam, povahe vozovky a spôsobilosti dopravného prostriedku. Ak by sa namiesto vozidla SUZUKI nachádzal na mieste strom, v takom prípade by bola zodpovednosť na vodičovi motocykla.

19. Žalobcovia poukázali na závery znaleckého posudku Ing. Juraja Lucu č. 4/2020, a to konkrétne strana 60 písm. b/, kde znalec konštatuje, že jedinou technickou príčinou nehody bol kolízny spôsob odbočovania vodiča SUZUKI a bol tým nesprávnym prvkom technickej príčiny nehody, ktorým bol nehodový dej vyvolaný a ktorý zároveň aj znemožnil vodičovi proti idúceho motocykla YAMAHA na hlavnej ceste zabrániť nehode, a to nielen vo vzťahu ku skutočne zistenej rýchlosti a jazdy motocyklistu asi 101 km/hod., ale aj vo vzťahu k rýchlosti dovolenej 90 km/h. Tento záver jednoznačne nepripúšťa žiadne spoluzavinenie vodiča motocykla. Tvrdenia právneho zástupcu žalovanej, že by pri nižšej rýchlosti nedošlo k týmto fatálnym zraneniam sú len ničím nepodložené domnienky. Čo sa týka námietky žalovanej čo do zásahu do ich osobnostných práv a intenzity vzťahov s poškodenou, v tomto smere poukázali na to, že sa jednalo o harmonickú rodinu, každý zo žalobcov stratu blízkej osoby vníma intenzívne, o výške žiadanej nemajetkovej ujmy konzultovali s ich právnym zástupcom, pričom bol braný ohľad aj na obdobné rozhodnutia súdov. Uplatnené sumy nie sú neprimerané, zásah, ktorý im bol spôsobený nevykompenzuje žiadna suma a nevráti im blízku osobu.

20. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

21. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

22. Podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

23. Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

24. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

25. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

26. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

27. Podľa 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

28. Podľa § 438 Občianskeho zákonníka (1) Ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne. (2) V odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody.

29. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

30. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

31. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. V konaní bolo nesporné, že matka žalobcov 1/ a 2/ a sestra žalobcov 3/ až 5/ N. B. v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zavinil F. J., utrpela úrazovo-krvácavý šok v dôsledku ťažkých poranení panvy a hrudníka s krvácaním do dutiny hrudnej, ktoré utrpela spolu s ďalšími poraneniami pravej dolnej končatiny, brucha a hlavy, pričom na následky týchto zranení dňa XX.XX.XXXX zomrela, za čo bol F. J., rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 06.05.2021, č. k. 1T/5/2021-397 v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín č.k. 2To/58/2021-413 zo dňa 14.10.2021 právoplatným a vykonateľným 14.10.2021 uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1, 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákon. Nesporným bolo aj to, že v dôsledku nehody došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/ až 5/, do ich osobného a súkromného života.

32. Motorové vozidlo, ktorým bola nehoda spôsobená bolo povinne zmluvne poistené v čase nehody u žalovanej. V danom prípade žalobcovia nepodali žalobu voči pôvodcovi neoprávneného zásahu, teda vinníkovi dopravnej nehody, ale voči poisťovni (žalovanej), s ktorou mal prevádzkovateľ motorového vozidla, uzavretú zmluvu, predmetom ktorej bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorým bola spôsobená daná dopravná nehoda. Zákon č. 381/2001 Z. z. v § 15 ods. 1 zakotvuje tzv. priamy nárok poškodeného, keď umožňuje poškodenému uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi s tým, že poškodený je tento nárok povinný preukázať. V § 4 ods. 2 písm. a) vyššie uvedený zákon uvádza, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Podľa už v súčasnosti ustálenej judikatúry (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 32/2007, rozsudky Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/182/2013, 8Co/470/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/5/2015, 21Co/60/2015, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19Co/72/2021, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 206/2015, III. ÚS 646/2015) náhrada nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do práva na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode, má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorú upravuje zákon č. 381/2001 Z. z. Z uvedených dôvodov mal súd za to, že žalovaná je pasívne vecne legitimovaná v tomto konaní.

33. Absurdne a necitlivo vyznieva tvrdenie právneho zástupcu žalovanej, že žalobcovia majú len finančnú motiváciu na vedení konania, keďže neuplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch voči pôvodcovi neoprávneného zásahu ale len voči poisťovni. Je predsa nepochybné, že žiadne finančné odškodnenie nedokáže nahradiť stratu človeka, v danom prípade matky a sestry žalobcov. Žalobcovia nepochybne utrpeli niečím nenahraditeľnú stratu a je len na ich rozhodnutí, či nárok na určitú formu satisfakcie či zadosťučinenia budú požadovať voči pôvodcovi zásahu alebo poisťovni. V tomto smere bola námietka právneho zástupcu absolútne neadekvátna.

34. Nedôvodná bola tiež námietka premlčania vznesená žalovanou. V tomto smere súd poukazuje na ustálenú judikatúru (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.11.2012, sp. zn. 2Cdo/194/2011, ktorý bol publikovaný pod R 58/2014, zo dňa 23.04.2020, sp. zn. 5Cdo/102/2017, zo dňa 29.11.2017 sp. zn. 8Cdo/24/2017, uznesenie ÚS SR z 23. septembra 2013, sp. zn. IV. ÚS 542/2013-18, Krajského súdu v Bratislave, sp. z. 14Co/14/2020), v zmysle ktorej na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy platí rovnaká právna úprava vo vzťahu k osobe, ktorá škodu spôsobila (škodcovi) i vo vzťahu k poisťovateľovi (poisťovni) tejto osoby a to v tom smere, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa aplikuje právna úprava premlčania vyplývajúca z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka (ktorá má charakter lex generalis), podľa ktorej sa toto právo premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je právom majetkovej povahy. V prejednávanej veci je teda nevyhnutné aplikovať trojročnú premlčaciu dobu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá plynie odo dňa nasledujúceho po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V danom prípade došlo k zásahu 26.07.2020 (deň dopravnej nehody a smrti matky a sestry žalobcov). Trojročná premlčacia doba teda plynie od 27.07.2020 a uplynula by až 27.07.2023. Žaloba bola podaná dňa 13.12.2022, teda v rámci plynutia premlčacej doby.

35. V danom prípade nepochybne došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov. Zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom na vzájomné úzke a pevné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Smrťou matky žalobcov 1/ a 2/ a sestry žalobcov 3/ až 5/ došlo u žalobcov k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Žalovať o upustenie od neoprávneného zásahu alebo odstránenie následkov neoprávneného zásahu teda nemožno. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Morálne zadosťučinenie v danom prípade už žalobcovia dosiahli, keď sa im pôvodca neoprávneného zásahu ospravedlnil a súčasne bol potrestaný prostriedkami trestného práva. Zavinená smrť blízkej osoby, však môže, vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnych, morálnym a citovým väzbám, predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Z tohto pohľadu ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Preto smrť matky žalobcov 1/ a 2/ a sestry žalobcov 3/ až 5/ predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia (ktorá už bola dosiahnutá) z hľadiska zadosťučinenia nepostačujúca. Preto súd aplikoval § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a žalobcom priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

36. Z citovaného ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zákon určeniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom nestavuje žiadne medze. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy však § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritériá. Prvým je závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity aj svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj suma peňažného zadosťučinenia).

37. U žalobcov 1/ a 2/, ktorí boli synmi nebohej, bola prítomnosť najintenzívnejšej interpersonálnej väzby (matka - deti) na výsostne emocionálnom základe nespochybniteľná. Vykonaným dokazovaním bola preukázaná veľmi silná citová ujma žalobcov 1/ a 2/. Nebohá vychovávala žalobcov 1/ a 2/, pričom po skorom odchode otca žalobcov 1/ a 2/ zo spoločnej domácnosti bola takmer všetka starostlivosť a výchova žalobcov 1/ a 2/ ponechaná na nebohú. Tým sa medzi žalobcami 1/ a 2/ a nebohou vytvoril ešte silnejší vzťah ako v iných nukleárnych rodinách, kde sú prítomní obaja rodičia. Žalobca 1/ (24 r.) v časti smrti nebohej s ňou žil v spoločnej domácnosti. Žalobca 2/ (27 r.) sa za prácou síce presťahoval do Bratislavy, ale domov k matke sa pravidelne každý víkend vracal. Smrť matky (50 r.) spôsobená dopravnou nehodou bola pre žalobcov 1/ a 2/ veľmi traumatizujúcim zážitkom, ktorý sa prejavil v ich psychike vo forme smútku zo straty blízkej osoby a vo forme psychických problémov. Žalobca 1/ po smrti matky nemohol chodiť von, mal problém sa riadne zamestnať, bol odkázaný na užívanie liekov. Žalobca 2/ sa vplyvom zlého psychického stavu žalobcu 1/ po smrti matky musel vrátiť z Bratislavy do Topoľčian. Doteraz má problémy so spánkom, neustále si predstavuje, ako sa to stalo, stále s tým nie je vyrovnaný. Žalobca 2/ všetky záležitosti komunikoval s mamou, vo všetkom sa na ňu mohol spoľahnúť a tiež ona na neho. Odo dňa smrti matky stratili žalobcovia 1/ a 2/ možnosť viesť s ňou súkromný život, tešiť sa z jej blízkosti a pomoci a túto stratu doposiaľ prekonávajú iba s veľkými ťažkosťami. Smrťou nebohej stratili možnosť ďalšieho udržiavania vzťahov a ide pritom o stav trvalý a nenapraviteľný. Žalobcovia 1/ a 2/ mali s matkou intenzívny a mimoriadne dobrý vzťah, matka bola ich oporou a vzájomne si pomáhali v rôznych životných situáciách. Vzniknutá trauma je neodstrániteľná a smrťou nebohej došlo k nenávratnej deštrukcii medziľudských vzťahov a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/ a 2/, konkrétne práva na súkromie a rodinný život. Žalobcovia v čase, keď ešte nemali vytvorené svoje vlastné rodiny, teda stratili člena svojej najbližšej rodiny. Zároveň do budúcna stratili možnosť prežívania radosti a pozitívnych pocitov pri stretnutiach s matkou, pri založení svojich vlastných rodín a pri príchode a raste detí (vnúčat nebohej).

38. U žalobcov 3/ až 5/, ktorí boli bratmi nebohej, boli taktiež prítomné intenzívne interpersonálne väzby (sestra - bratia). Nebohá bola ich jediná sestra. Často sa spolu stretávali pri rôznych rodinných stretnutiach a udalostiach, na futbale, opekačkách a pod. Nebohá mala značný organizačný talent a bola spojivom celej širšej rodiny. Vďaka nej sa rodina stretávala a držala v svornosti. Žalobcovia 3/ až 5/ tak s nebohou tvorili plne fungujúcu širšiu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Po

jej smrti, ako uviedli žalobcovia 3/ až 5/, už nie je ich stretávanie také intenzívne. Smrť sestry spôsobená dopravnou nehodou bola pre žalobcov 3/ až 5/ veľmi traumatizujúcim zážitkom, ktorý sa prejavil v ich psychike vo forme smútku zo straty blízkej osoby. Žalobca 3/ (43 r.), ktorý sa o jej smrti dozvedel pri futbale, mal následne problém sledovať futbalové zápasy, keď tieto mu vždy pripomínali traumatizujúci zážitok pri zistení smrti sestry. Pre neho bola zomrelá druhou mamou. Žalobca 4/ (46 r.) stratu sestry riešil alkoholom, nakoľko iné riešenie vplyvom tak traumatizujúcej udalosti nevidel. Žalobca 5/ (55 r.) býval v tesnej blízkosti nebohej a z toho dôvodu boli ich vzťahy veľmi intenzívne. Traumatizujúci zážitok sa mu stále vracia na myseľ a pri tejto spomienke plače. Vykonaným dokazovaním bola preukázaná silná citová ujma žalobcov 3/ až 5/. Odo dňa jej smrti stratili žalobcovia 3/ až 5/ blízku osobu, s ktorou od malička vyrastali a zdieľali všetky svoje zážitky a životné situácie. Po jej smrti už nemajú možnosť viesť s ňou súkromný život, tešiť sa z jej blízkosti a pomoci a túto stratu doposiaľ prekonávajú iba s veľkými ťažkosťami. Smrťou nebohej stratili možnosť ďalšieho udržiavania vzťahov so svojou jedinou sestrou a ide pritom o stav trvalý a nenapraviteľný. Vzniknutá trauma je neodstrániteľná a smrťou nebohej došlo k nenávratnej deštrukcii medziľudských vzťahov a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobcov 3/ až 5/, konkrétne práva na súkromie a rodinný život.

39. Súd vzal do úvahy, že F. J. sa žalobcom 1/ až 5/ ospravedlnil, a to aj na pojednávaní v tejto veci. Prejavil ľútosť nad tým, čo sa stalo, avšak odčiniť to už nemôže. Za určitú satisfakciu (hoci jej význam možno za daných okolností označiť ako marginálny) možno považovať už samotné rozhodnutie súdu v trestnom konaní, ktorým súd právoplatne odsúdil F. J. za spáchanie daného skutku (prečin usmrtenia) a uložil mu trest domáceho väzenia a trest zákazu činnosti. Majetkové pomery F. J. je potrebné zohľadniť nie z hľadiska stanovenia výšky priznávanej satisfakcie, ale z pohľadu možností reálneho uspokojenia priznaných nárokov, resp. či jej priznanie nebude pre neho likvidačné. F. J. má príjem vo forme starobného, resp. vdovského dôchodku. Za neho bude uspokojovať nárok žalobcov poisťovňa (žalovaná). V konaní neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by bránili žalovanej poisťovni uspokojiť nárok žalobcov 1/ až 5/.

40. Ďalším kritériom pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Je nutné skúmať aj okolnosti na strane pôvodcu neoprávneného zásahu - mieru jeho zavinenia a prípadnú mieru spoluzavinenia inej osoby na usmrtení nebohej, postoj pôvodcu a jeho majetkové pomery.

41. Súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dopravnú nehodu následkom ktorej zomrela N. B., spôsobil výlučne F. J. ako vodič motorového vozidla SUZUKI SX4, ev. č. A.. Ako vyplýva z trestného rozsudku svoju vinu v plnom rozsahu uznal. Spoluzavinenie inou osobou nebolo preukázané.

42. Pokiaľ žalovaná tvrdila, že zodpovednosť za vznik nehody nie je možné pričítať výlučne vodičovi poistnému u žalovanej, ale z okolností dopravnej nehody možno indikovať spoluvinu vodiča motocykla, ktorý nedodržal predpísanú rýchlosť, čo prispelo k vzniku dopravnej nehody, súd uvádza, že tieto tvrdenia sú v tomto konaní irelevantné pre priznanie nároku na náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom.

43. S poukazom na ustanovenie § 438 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená dvoma alebo viacerými škodcami, zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne. Ide o pasívnu solidaritu, ktorá je upravená v ustanovení § 511 OZ. Možno z neho vyvodiť, že každý škodca zodpovedá za ostatných škodcov a všetci zodpovedajú za každého jednotlivého škodcu. V prvom rade nebolo preukázané, že by vodič motocykla nedodržaním predpísanej rýchlosti spôsobil spoločne s vodičom SUZUKI škodu, resp. nebolo preukázané naplnenie jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu, a to existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom (nedodržaním predpísanej rýchlosti) a vzniknutou škodou, čo vyplýva zo znaleckého posudku Ing. Juraja Lucu, č. 4/2020, znalca z odboru cestná doprava, ktorý je súčasťou trestného spisu sp. zn. 1T 5/2021, v ktorom uviedol, že nedodržanie dovolenej rýchlosti jazdy motocyklistu nemalo príčinnú súvislosť so vznikom a priebehom nehody, pretože aj pri dodržaní dovolenej rýchlosti jazdy v mieste kde už predčasne rozpoznal nebezpečenstvo od odbočujúceho vozidla SUZUKI by došlo ku vzájomnej zrážke (str. 49 citovaného znaleckého posudku). Podstatné však je, že poškodený môže požadovať náhradu škody od jednej (ktorejkoľvek) zo zodpovedných osôb alebo od viacerých z nich, alebo od všetkých. Ak by teoreticky vodič motocykla aj bol spoluzodpovedný za vznik škody, bolo na žalobcoch, voči komu budú uplatňovať nárok na náhradu škody, resp. boli oprávnení túto požadovať výlučne od vodiča vozidla SUZUKI, resp. priamo od žalovanej. Ak by bola preukázaná spoluzodpovednosť vodiča motocykla a došlo by k plneniu, zanikla by tým povinnosť ostatných škodcov

plniť poškodenému. Tomu zo škodcov, ktorý náhradu škody splnil, vzniká právo od ostatných škodcov požadovať náhradu (regres) podľa miery ich účasti na spôsobení škody.

44. Zároveň v danom prípade nie je dôvod ani na aplikáciu § 441 Občianskeho zákonníka a zníženie výšky náhrady nemajetkovej ujmy pre spoluzodpovednosť poškodenej N. B., keďže v konaní nebolo preukázané a ani tvrdené, že by táto spoluzavinila vznik škody a tiež ani spoluzodpovednosť poškodeného vodiča motocykla p. L. M., keďže žalobcovia nie sú jeho blízkou osobou a z tohto titulu si ani neuplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do ich osobnostného práva.

45. K prípadnej spoluzodpovednosti vodiča motocykla -poškodeného súd však považuje za potrebné naviac uviesť nasledovné:

46. Pri aplikácii § 441 OZ (spoluúčasť poškodeného) je potrebné prihliadať na celkové správanie poškodeného pred vznikom škody, počas škodového deja, musí ísť o zavinené konanie v rozpore s právom, konanie poškodeného musí byť jednou z príčin vzniku škody, pričom rovnako ako u škodcu sa musí jednať len také konanie, ktoré spĺňa všetky predpoklady pre vznik škody, musí byť preukázané protiprávne konanie poškodeného, ktoré bolo príčinou vzniku škody (viď rozhodnutie NS ČR sp. zn. 25Cdo 2233/1999).

47. Zo záverov znaleckého posudku Ing. Juraja Lucu, jednoznačne vyplýva, že technickou príčinou predmetnej dopravnej nehody bol kolízny spôsob odbočovania vodiča SUZUKI vľavo do križovatky z hlavnej cesty na cestu vedľajšiu a bol tým nesprávnym prvkom technickej príčiny nehody, ktorým bol nehodový dej vyvolaný a ktorý zároveň aj znemožnil vodičovi protiidúceho motocykla YAMAHA na hlavnej ceste zabrániť nehode, a to nielen vo vzťahu ku skutočne zistenej rýchlosti a jazdy motocyklistu asi 101 km/hod., ale aj vo vzťahu k rýchlosti dovolenej 90 km/hod. Zároveň konštatoval, že pokiaľ by vodič SUZUKI v nevyhnutnej potrebnej miere sledoval dopravnú situáciu v jazdnom pruhu protiidúcich vozidiel a túto aj priebežne vyhodnocoval, určite mal možnosť rozpoznať nebezpečenstvo najneskoršie v rovnakom čase 2 sekundy pred zrážkou ako motocyklista. Jediným 100 % spôsobom zabránenia nehode by bolo zastavenie motocykla YAMAHA pred miestom zrážky s vozidlom SUZUKI, čo by bolo možno vykonať len skoršou reakciou motocyklistu asi o 1,1 sekúnd oproti skutočnému priebehu nehody, a to havarijným spôsobom brzdenia –plným dosiahnuteľným spomalením. Vzhľadom k tomu, že motocyklista už aj pri skutočnom priebehu nehody zareagoval na nebezpečenstvo predčasne, z technického hľadiska nemal možnosť rozpoznať nebezpečenstvo od vozidla SUZUKI ešte aj v potrebnom skoršom čase. Ďalej skonštatoval, že motocyklista by nehode nezabránil ani vtedy, ak by išiel dovolenou rýchlosťou 90 km/hod. Z uvedeného je teda zrejmé, že motocyklista síce porušil dopravné predpisy, keď nešiel povolenou rýchlosťou 90 km/hod. ale pohyboval sa rýchlosťou 101 km/hod., avšak nedodržanie dovolenej rýchlosti jazdy motocyklistu nemalo príčinnú súvislosť so vznikom a priebehom nehody, pretože aj pri dodržaní dovolenej rýchlosti jazdy v mieste kde už predčasne rozpoznal nebezpečenstvo od odbočujúceho vozidla SUZUKI by došlo ku vzájomnej zrážke (str. 49 citovaného znaleckého posudku). Spôsob odbočovania vozidla SUZUKI vľavo bol kolízny nielen ku skutočnej zistenej rýchlosti motocyklistu 101 km/hod., ale aj ku rýchlosti dovolenej 90 km/hod. (str. 52 znaleckého posudku). Nebolo preukázané, že by vodič motocykla porušil ustanovenie § 16 ods.1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, v zmysle ktorého je vodič povinný rýchlosť jazdy prispôsobiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad, tak ako tvrdila žalovaná. Nemožno teda konštatovať, že by konanie vodiča motocykla bolo jednou z príčin vzniku škody, a teda nie je daná ani jeho spoluzodpovednosť za vznik škody žalobcom. Pokiaľ žalovaná tvrdila, že ak by sa vodič motocykla pohyboval v čase nehody nižšou rýchlosťou, malo by to za následok iný rozsah vzniknutej škody, resp. nemuselo nastať usmrtenie, toto tvrdenie žiadnym spôsobom nepreukázala. Jedná sa o odbornú otázku, ktorú si súd sám nemôže zodpovedať. Žalovaná na preukázanie týchto svojich tvrdení nenavrhla vykonať žiadne dokazovanie. Súd preto považoval toto tvrdenie za ničím nepodložené a nepreukázané.

48. Keď súd skonštatoval, že zo strany vodiča motocykla nedošlo k takému protiprávnemu konaniu, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody, súd ďalej skúmal, či zo strany vodiča motocykla nedošlo k zanedbaniu prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 OZ, resp. k takému konaniu, ktorým v dobe hroziacej škody nezakročí primeraným spôsobom na jej odvrátenie, nekoná obozretne, tak

aby mohol by predísť škode, ktoré konanie by zakladalo jeho spoluzavinenie. Ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka ukladá totiž povinnosť každému; všeobecná prevenčná povinnosť sa vzťahuje na všetkých účastníkov občianskoprávnych vzťahov, teda nielen na škodcu, ale aj na toho, komu riziko vzniku škody hrozí. Porušenie prevenčnej povinnosti samotným poškodeným preto môže zakladať jeho spoluzavinenie na vzniku škody (§ 441 Obč. zákonníka), pretože je povinnosťou každého chovať sa tak, aby nespôsobil škodu, a to nielen vo vzťahu k ostatným, ale aj voči sebe samému. Mieru spoluzavinenia vodiča motocykla na vzniku škody na zdraví, pritom treba posudzovať z hľadiska jeho možnosti predísť riziku vzniku škody na zdraví v danom mieste a čase a okolnostiam, ktoré mohol predvídať. V rámci posúdenia možnosti zabránenia dopravnej nehody zo strany vodiča motocykla znalec v citovanom znaleckom posudku opakovane skonštatoval, že vodič motocykla YAMAHA na rizikovú situáciu zareagoval už veľmi predčasne asi 2 sekundy pred zrážkou pri pomerne veľkej vzájomnej vzdialenosti 69,7 až 79,8 metrov od vozidla SUZUKI. Motocyklista tak konal na základe svojho vnímania nebezpečných signálov z techniky jazdy vozidla SUZUKI, teda jeho nebezpečnej polohy aj trajektórie pohybu i priebehu rýchlosti, výnimočne iba podľa samotného zapnutého ľavého smerového svietidla. Z technického hľadiska bola skutočne zistená reakcia motocyklistu havarijným brzdením zjavne veľmi predčasná. Z hľadiska včasnosti reakcie možno preto techniku jazdy vodiča motocykla hodnotiť ako správnu (str. 49 znaleckého posudku). Naopak, vodič SUZUKI nevykonal žiadne opatrenie na zabránenie nehode (str. 50 znaleckého posudku). Ako vyplýva zo znaleckého posudku, vodič motocykla nemohol žiadnym spôsobom zabrániť nehode, pretože by musel skoršie zareagovať asi o 1,1 sekundy oproti skutočnému priebehu nehody, avšak vzhľadom k tomu, že motocyklista už aj pri skutočnom priebehu nehody zareagoval na nebezpečenstvo predčasne, z technického hľadiska nemal možnosť rozpoznať nebezpečenstvo od vozidla SUZUKI ešte aj v potrebnom skoršom čase. Ďalej skonštatoval, že motocyklista by nehode nezabránil ani vtedy, ak by išiel dovolenou rýchlosťou 90 km/hod. Zo znaleckého posudku tiež vyplýva, že zákrutu priľahlú pred miestom nehody bolo možné s jednostopovým vozidlom ovládaným mierne skúseným vodičom bezpečne prejsť nielen zistenou rýchlosťou 101 km/hod. ale až rýchlosťou 140 km/hod. V danom prípade sa zjavne jednalo o skúsenejšieho motocyklistu, keď bolo znaleckým dokazovaním preukázané, že vodič motocykla brzdil oboma brzdami súčasne (prednou aj zadnou). Začínajúci motocyklisti (asi do 2 rokov praxe) brzdia iba zadnou brzdou (str. 36 znaleckého posudku). S poukazom na uvedené, súd nezistil na strane vodiča motocykla porušenie prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 OZ. Tento vykonal všetky potrebné opatrenia, aby zabránil vzniku škody (veľmi predčasná reakcia na kolízne odbočovanie vodiča SUZUKI, brzdenie oboma brzdami, rýchlosť pohybu síce nepovolená, avšak v rámci zistenej normy, v ktorej bolo možné bezpečne prejsť zákrutu). Naopak, vodič SUZUKI nekonal obozretne, keď nesprávne vykonal manéver odbočovania, nesledoval v nevyhnutnej miere dopravnú situáciu v jazdnom pruhu protiidúcich vozidiel a túto priebežne nevyhodnocoval. S poukazom na uvedené súd nevzhliadol žiadne dôvody, pre ktoré by mal pričítať spoluzodpovednosť poškodenému vodičovi motocykla. Keďže neboli splnené podmienky aplikácie § 441 OZ o spoluzodpovednosti poškodeného, žalobcovia majú nárok na náhradu škody v celom rozsahu.

49. Výška náhrady nemôže nikdy absolútne súvisieť s vekom nebohého, avšak je potrebné zohľadniť aj to, že nebohá bola v produktívnom veku, v čase smrti mala len 50 rokov a teda veľkú časť života pred sebou. Smrťou nebohej teda žalobcovia 1/ až 5/ stratili možnosť ďalšieho udržiavania vzťahov so svojou matkou/sestrou po pomerne dlhý čas niekoľkých budúcich desaťročí. Dopad udalosti je tak významný aj z časového hľadiska.

50. Aj po zohľadnení vyššie uvedených kritérií je však nutné konštatovať, že určenie výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby ako následku neoprávneného zásahu nie je objektívne možné, keďže ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v peniazoch nevyčísliteľná. Možno tak iba zmierniť ťažkú citovú ujmu za neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalých blízkych osôb. Určenie konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia je teda vecou voľnej úvahy súdu. Podľa nálezu Ústavného súdu SR 288/2018 z 05.12.2017 však pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Súd teda skúmal aj súdne rozhodnutia v obdobných veciach, pričom zistil, že plnoletým deťom priznal: Krajský súd Trenčín 19Co 63/2022 - 13.000,- Eur, Krajský súd Trenčín sp. zn. 5Co/107/2019- 2 x 12.000,- Eur, Krajský súd Nitra sp. zn. 12Co 121/2020 - 15.000,- Eur, Krajský súd Trenčín sp. zn. 5Co 187/2019 - 12.000,- Eur, Krajský súd Košice sp. zn. 9Co 21/2017, 2 x 10.000,- 13.000,- 15.000,- Eur,

Krajský súd Nitra sp. zn. 9Co/114/2022 - 15.000,- Eur, Krajský súd v Žiline sp. zn. 5Co/315/2012 po 10.000,- Eur, Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 27Co/61/2020 - 10.000,- Eur, Krajský súd v Prešove sp. zn. 21Co/137/2017 - 20.000,- Eur a plnoletým súrodencom: Krajský súd Bratislava sp.zn. 2CoPr 10/2019 - 8.000,- Eur, Krajský súd Prešov sp. zn. 13Co 12/2021 - 7.000 Eur, Krajský súd Trenčín sp. zn. 17Co/322/2017 - 10.000 Eur, Krajský súd Nitra sp. zn. 7Co/286/2017 - 10.000 eur, Krajský súd Prešov sp. zn. 22Co 43/2022 - 2.000, 2 x 4.000,- Eur, Krajský súd Prešov sp. zn. 20Co/183/2014 - 5.000,- Eur.

51. Po zohľadnení závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy žalobcov 1/ a 2/ (detí nebohej), okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ospravedlnenia pôvodcu neoprávneného zásahu a rozhodovacej činnosti v obdobných veciach (výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch priznanej plnoletým deťom pri smrti rodiča) súd dospel k záveru o primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom 1/ a 2/, každému vo výške 15.000,- Eur. Sumarizujúc vyššie uvedené (bod 37. rozsudku) obaja žalobcovia 1/, 2/ mali s matkou rovnako intenzívny vzťah. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že žalobca 1/ s matkou žil v spoločnej domácnosti a žalobca 2/už žil v Bratislave. Uvedené neznamená, že strata, ktorá postihla žalobcu 2/ je menej závažná a bolestná ako u žalobcu 1/. Rovnako tak ani skutočnosť, že žalobca 1/ bol nútený užívať lieky z dôvodu psychických problémov. Závažnosť ujmy predsa nemožno bez ďalšieho posudzovať len na základe toho, akým spôsobom sa dokáže psychika poškodeného vyrovnať zo stratou milovanej osoby. Skutočnosť, že žalobca 1/ bol nútený užívať lieky v dôsledku psychických problémov nevylučuje, že strata matky nezasiahla žalobcu 2/ rovnako intenzívne. Napokon, aj žalobca 2/ uviedol, že doteraz má problémy so spánkom. Nie je možné spochybňovať, že aj pre žalobcu 2/ bola náhla smrť šokom a vyvolala pocit intenzívneho smútku. Je nesporné, že za života bol ich vzťah dobrý. Smrť matky žalobcu 2/ taktiež zasiahla a neznamená to, že aj keď s ňou nebýval v jednej domácnosti, že by jeho ujma bola menšia. Žalobca 2/ chodieval domov každý víkend, s mamou mal intenzívnejší vzťah než s otcom. Po smrti matky bol nútený sa vrátiť natrvalo z Bratislavy. Vzťah s matkou mal veľmi dobrý, pomáhal mame vo všetkom, mama mu bola oporou, chodievala na jeho futbalové zápasy, vo všetkom sa na ňu spoľahnúť. Zásah do jeho citovej sféry bol o to intenzívnejší, že nehoda stala deň pred jeho narodeninami. Žalobca 1/ s matkou žil v spoločnej domácnosti, dobre spolu vychádzali, trávili spolu každý deň, voľný čas, znamenala pre neho všetko, organizovali oslavy, grilovali, navštevovali jej súrodencov, mama ho vozievala autom, keďže nemal vodičský preukaz. Po jej smrti mal psychické problémy. Po zvážení všetkých týchto okolností mal súd bez akejkoľvek pochybnosti za dôvodné, aby sa žalobcom 1/, 2/ dostalo odškodnenia v rovnakej miere, pretože podľa názoru súdu nie je namieste robiť až takú exaktnú diferenciáciu pri posudzovaní kvality vzťahu detí k matke a diferenciáciu odškodnenia utrpenej majetkovej ujmy. Uvedené rovnako platí aj pre žalobcov 3/ až 5/ (súrodencov nebohej). Po zohľadnení závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy žalobcov 3/ až 5/, okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ospravedlnenia pôvodcu neoprávneného zásahu a rozhodovacej činnosti v obdobných veciach (výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch priznanej súrodencovi pri smrti súrodenca) súd dospel k záveru o primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcom 3/ až 5/ každému v rovnakej výške po 8.000,- Eur. Sumarizujúc vyššie uvedené (bod 38. rozsudku) všetci žalobcovia 3/-5/ mali so sestrou rovnako intenzívny vzťah. Pre žalobcu 3/ bola nebohá jedinou sestrou, vnímal ju ako svoju matku, vo všetkom mu pomáhala, tiež s výchovou jeho syna. Rovnako žalobca 4/ mal s nebohou vynikajúci vzťah. Bola jeho jedinou sestrou, neustále sa stretávali, trávili spolu voľný čas, chodievali spolu na futbal, trávili spolu víkendy, robili spoločné grilovačky. Žalobca 5/ mal s nebohou taktiež výborný vzťah, bola to jeho jediná sestra. Trávili spolu voľný čas, chodili spolu na futbal, bola stmeľovač rodiny. S poukazom na uvedené, ani v prípade žalobcov 3/ -5/ súd nevidel žiaden dôvod vykonať diferenciáciu pri posudzovaní kvality ich vzťahu k nebohej sestre a diferenciáciu odškodnenia utrpenej majetkovej ujmy. Za daných okolností sa javí súdu účelovým, v snahe vyhnúť sa plneniu, tvrdenie žalovanej, že žalobcovia 1/ a2/, či žalobcovia 3/ -5/ nemôžu mať rovnako intenzívny vzťah k nebohej, vytrhnúc z kontextu konštatovanie žalobcu 3/, že na výške nemajetkovej ujmy sa žalobcovia „ dohodli“ . Je predsa štandardné a pochopiteľné, že žalobcovia pri podaní žaloby spolu komunikovali o výške žiadanej nemajetkovej ujmy, túto konzultovali so svojim právnym zástupcom a keďže pociťovali ujmu rovnako (žalobca 1/ a žalobca 2/, či žalobcovia 3/-5/) na výške žiadanej (totožnej) nemajetkovej ujmy sa spoločne „dohodli“.

52. S poukazom na uvedené, má súd za to, že priznané náhrady nemajetkovej ujmy majú potenciál byť primeranými a aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu. Zároveň sú spôsobilé na jednej strane byť spravodlivým zadosťučinením pozostalým a na druhej strane nevytvárať priestor pre ich bezdôvodné obohacovanie. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku súd žalobu zamietol.

53. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovia 1/ až 5/ mali úspech čo do merita veci, teda v otázke zásahu do osobnostných práv, neúspech mali v časti nepriznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výška priznania však závisela od úvahy súdu. Preto súd žalobcom 1/ až 5/ priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (viď Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 475/2018 zo 4. februára 2021). O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku cestou Okresného súdu Považská Bystrica na Krajský súd v Trenčíne v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis; § 127 ods. 1,2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, a) že neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Ak žalovaný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže žalobca podať návrh na výkon rozhodnutia podľa osobitného predpisu (Exekučný poriadok).